

Prov – Första världskriget och mellankrigstiden

Namn: _____ Klass: _____

Provet innehåller två delar:

- Del 1 innefattar 10 kryssfrågor
- Del 2 innefattar fördjupande frågor där du ska skriva löpande text för samtliga frågor.

Del 1 - Kryssfrågor

Sätt ett kryss i det svar som bäst svarar på frågan. Enbart ett svar är korrekt.

Notera: Alla påståenden i alternativen är inte sanna historiska händelser.

1. Vad karakteriserar NSDAP bäst under början av 1920-talet
  - a) En socialistisk rörelse som tog inspiration från ryska revolutionen
  - b) En liten revolutionär rörelse som ville ta makten med våld
  - c) Ett stort politiskt parti som hade över 20% av väljarstödet
2. Vilken av följande kan inte ses som en orsak till emigrationen till Amerika?
  - a) Svenska statens ambition att inrätta handelsavtal med USA
  - b) Religiöst förtryck i Sverige
  - c) Frustration över att man inte kunde påverka den politiska situationen i Sverige
3. Vad beskriver bäst Sykes-Picot-avtalet?
  - a) Ett dokument som säkerställde den militära pakten mellan England och Frankrike före Första världskriget
  - b) Ett dokument som delade upp delar av Mellanöstern enligt imperialismens logik
  - c) Ett dokument som delade upp Tyskland i intressesfärer efter första världskriget

4. Vilken av följande utgör en beskrivning av västfronten under Första världskriget

- a) Tyskland var tidigt framgångsrika och tog över i princip hela Frankrike
- b) Ett dynamiskt krig där fronten förändrades mycket under krigets gång
- c) Ett stillastående krig som karaktäriseras av skyttegravar

5. Vilken av följande beskriver bäst Februarirevolutionen under ryska revolutionen?

- a) Bolsjevikerna tar makten i Ryssland
- b) Den ryska tsaren Nikolaj II abdikerar och en republik inrättas
- c) Tyskland tar över större delarna av Ryssland och inrättar ett tyskt styre

6. Vilken av följande beskriver inte en konsekvens av Första världskriget?

- a) Tyskland tvingas betala ett stort skadestånd
- b) Ett stort antal nya stater inrättas i Europa
- c) Europa avkolonialiserar samtliga kolonier i Afrika

7. Vilken av följande beskrivningar stämmer bäst överens med nazisternas maktövertagande i Weimarrepubliken under 1930-talet?

- a) De tog makten genom en militärkupp där armén avsatte regeringen och installerade Adolf Hitler som diktator.
- b) De kom till makten genom en kombination av demokratiska valframgångar, politiska utnämningar och att demokratin gradvis avskaffades.
- c) De vann en folkomröstning där majoriteten av befolkningen röstade för att nazisterna skulle få den totala makten

8. Den stora börskraschen på Wall street 1929 gav vilken av följande konsekvenser

- a) Den ekonomiska krisen spred sig till Europa och drabbade flera europeiska länder
- b) Europa började investera mycket i USA vilket lugnade den ekonomiska krisen
- c) Krisen drabbade Ryssland hårt vilket resulterade i den ryska revolutionen

9. Vilken av följande beskrivningar beskriver bäst Rysslands historia mellan 1917-1922?

- a) En demokratiseringsperiod där Ryssland går till tsardöme till fullvärdig demokrati
- b) En fredlig period där den ryska republiken byggde upp landet efter nederlag under första världskriget
- c) En konfliktfylld period där bland annat det ryska inbördeskriget sker

10. Vilken av följande utgör inte en orsak till Första världskrigets utbrott

- a) Spänningar mellan de europeiska länderna från imperialismen
- b) USA:s involvering i imperialismen i Afrika
- c) Revanschvilja från flera europeiska stater

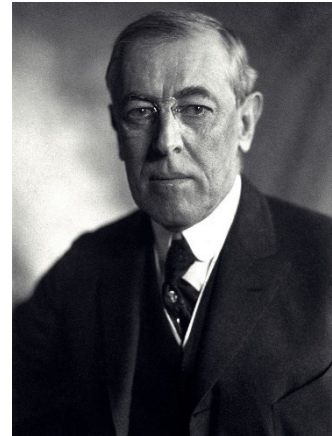
Del 2 – Fördjupningsfrågor

1. Under en middag sitter Joakim med en släkting som vill diskutera NSDAP:s ökade folkliga stöd under 1920-1930-talet. Släktingen förstår inte hur NSDAP:s väljarstöd kunde öka så mycket med tanke på de åsikter som de hade. Hur ska den historiskt kunnige Joakim förklara NSDAP:s framgångar för sin släkting. Redogör för och diskutera vad Joakim bör ta upp i sin förklaring. *(Max 200 ord)*
2. Utgå från källövningen **Röster om Versaillesfreden**. Joakim ställer den historiska frågan: Vad var målsättningen med Versaillesfreden från de segrande makterna? Gör en källkritisk analys om källornas relevans utifrån Joakims valda historiska frågan. *(Max 300 ord)*
3. Ryska revolutionen utgör en stor samhällsförändring för det ryska samhället och utgjorde inspiration för många andra länder under 1900-talet. Redogör för och diskutera varför den ryska revolutionen skedde. *(Max 300 ord)*

Röster om Versaillesfreden

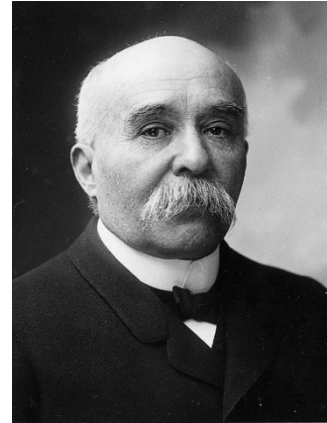
Efter vapenstilleståndet den 11 november 1918 samlades segrarmakterna i Paris för att skapa en ny fredsordning. Den 28 juni 1919 undertecknades Treaty of Versailles efter förhandlingar vid Paris Peace Conference. De ledande aktörerna var Woodrow Wilson, David Lloyd George och Georges Clemenceau, som hade olika mål: idealistisk fred, politisk balans och fransk säkerhet. Samtidigt innebar avtalet hårda villkor för Tyskland. Redan 1919 kritiserade ekonomen John Maynard Keynes fredens ekonomiska konsekvenser. Versaillesfreden blev därför både ett hopp om varaktig fred och en källa till djup kontrovers. Nedan följer ett antal utdrag på citat som kommer från aktörer som var med i fredförhandlingen

Den amerikanska presidenten Woodrow Wilson satte upp 14 punkter för freden som han menade skulle vara vägen framåt efter det fruktansvärda kriget. Nedan följer de 14 punkterna:

1. Öppna fredsavtal utan hemlig diplomati.
2. Fri sjöfart på haven i fred och krig.
3. Frihandel och avskaffade handelshinder.
4. Nedrustning till en minimal försvarsnivå.
5. Rättvis lösning av koloniala frågor.
6. Självbestämmande och självständighet för Ryssland.
7. Belgiens självständighet ska återställas.
8. Alsace-Lorraine ska återlämnas till Frankrike.
9. Italiens gränser ska dras efter nationalitetsprincipen.
10. Självstyre för folken i Österrike-Ungern.
11. Självständighet för Balkanländerna och Serbien ska få tillgång till havet.
12. Självbestämmande för icke-turkiska folk i Osmanska riket och öppna Dardaneller.
13. Ett självständigt Polen med tillgång till havet.
14. Bildandet av ett internationellt förbund av nationer (Nationernas Förbund).

Den franska premiärministern Georges Clemenceau var en av flera representanter för Frankrike under fredsförhandlingarna. Georges Clemenceau hade en annan inställning till freden med Tyskland och menade att Frankrikes säkerhet stod på spel och ville därför ha en hårdare fred. Nedan följer ett antal korta citat från Clemenceau.

”Herr Wilson tråkar ut mig med sina fjorton punkter; till och med Gud den allsmäktige nöjde sig med tio!”

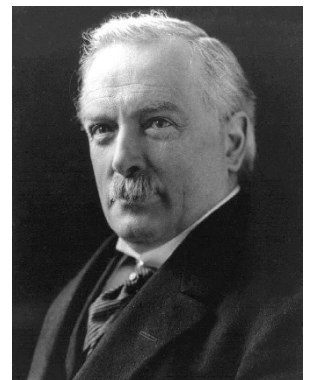
”Tyskland kommer att betala.”

”Detta är inte fred. Det är ett vapenstillestånd i tjugo år.”

”Amerika är långt borta, skyddat av havet. Inte ens Napoleon kunde nå England. Ni är skyddade – det är inte vi.”

”Vi söker inte hämnd; vi söker säkerhet.”

Den brittiska premiärministern David Lloyd George var en av flera representanter från Storbritannien. David Lloyd George ville inte att freden skulle bli för tuff mot Tyskland för han var orolig för senare hämndaktioner. Nedan följer citat från David Lloyd George.

”Ni kan beröva Tyskland hennes kolonier, reducera hennes armé till en ren polisstyrka och hennes flotta till nivån hos en femterangsmakt (militärt svag makt); men om hon i slutändan känner att hon har behandlats orättvist i freden 1919, kommer hon att finna medel att utkräva hämnd av sina segrare.”

”Vi förespråkar en fred baserad på rättvisa som inte skall provocera framtida krig. [Vi varnade också för] faran att provocera Tyskland att bli bolsjevik och vi stödde skapandet av Nationernas Förbund för att säkerställa internationell rätt och förbud mot rivalitet i rustningar.”

John Maynard Keynes var en brittisk ekonom som var närvarande under fredsförhandlingar i Versailles. Keynes blev djupt oroad av den freden som slöts och skrev efter freden hade trätt i kraft boken *The economic consequences of the peace*. Där han argumenterar för att freden som slöt kommer få fruktansvärda konsekvenser för europeisk ekonomi och framtida säkerhet. Nedan följer ett antal citat från Keynes bok.

”Politiken att reducera Tyskland till slaveri för en generation, att förnedra livet för miljontals människor och att beröva en hel nation lycka bör vara motbjudande och vedervärd — motbjudande och vedervärd även om det vore möjligt, även om det berikade oss själva, även om det inte främjade förfallet i hela den civiliserade europeiska livsordningen.”

”Om vi medvetet försöker försvaga Centraleuropa, vågar jag förutsäga att hämnd inte kommer att utebli. Ingenting kan hålla tillbaka länge ett nytt inbördeskrig mellan de gamla makterna och revolutionens desperata krafter ... som kommer att hota civilisationen och framsteget för vår tid.”

”Clemenceau kände för Frankrike vad Perikles kände för Aten — och hans politik grundades på en övertygelse om att Tyskland måste försvagas till varje pris.”

”Frankrikes politik syftade till att krossa Tysklands ekonomiska organisation så att landet inte längre skulle kunna hota hennes säkerhet.”

”Premiärministerns (David Lloyd George) politik var inte grundad på någon klar ekonomisk plan, utan på att tillfredsställa det ögonblickets opinion som krävde att Tyskland skulle betala.”